

BESTUURLIJK RAPPORT

Wonen met zorg in stadsdeel Centrum

september 2012

Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam

BESTUURLIJK RAPPORT

Wonen met zorg in stadsdeel Centrum

september 2012

colofon

Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam

directeur: dr. Jan de Ridder

onderzoekers: drs. Daniëlle van der Wiel

drs. Stefanie Geerts

drs. John van Leuken (projectleider)

Dit rapport bestaat uit twee delen: het bestuurlijk rapport en het onderzoeksrapport met bijlagen. Het voor u liggende bestuurlijk rapport bevat de belangrijkste conclusies en aanbevelingen.

Samenvatting

Mensen met een zorgbehoefte, zoals ouderen of personen met een fysieke of medische beperking, hebben extra voorzieningen nodig om zelfstandig te kunnen blijven wonen. Dat kan gaan om aanpassingen van het huis of om specifieke zorgarrangementen zoals thuiszorg of maaltijdvoorziening bepaalde zorg op afroep.

In stadsdeel Centrum is 10% van de bevolking ouder dan 65 jaar. In 2030 zal dat 18% zijn. Daardoor zal er een grotere behoefte komen aan aangepaste woningen. De mogelijkheden om nieuwe aangepaste woningen te realiseren zijn beperkt in stadsdeel Centrum. De ruimte voor nieuwbouw is gering en het is vaak moeilijk om bestaande woningen geschikt te maken, vanwege de monumentale status of de oppervlakte van de bestaande woningen. Er zijn in het stadsdeel verschillen in inkomenspositie van ouderen en in hun woonsituatie. Ouderen met hoge inkomens wonen vaak in koopwoningen aan de grachtengordel en veel lage inkomens zijn aangewezen op corporatiewoningen op de Oostelijke Eilanden en de Nieuwmarkt). Het aanbod voor ouderen met een lager inkomen aan de burgwallen en de grachten-gordel is gering, terwijl ouderen wel graag in hun eigen buurt willen blijven wonen.

De rekenkamer heeft al eerder onderzoek gedaan naar huisvesting van senioren en gehandicapten en dat gerapporteerd onder de titel *Zorgwoningen*. Reden voor dit nieuwe onderzoek zijn de gesignaleerde problemen bij de realisatie van woningen met zorg in het stadsdeel. Nagegaan is of het stadsdeel zijn instrumenten voldoende benut.

Aangewezen op anderen

In het onderzoek is vastgesteld dat het stadsdeel verschillende instrumenten ter beschikking heeft om wonen met zorg te realiseren. Bij de meeste van deze instrumenten is echter niet het stadsdeel maar zijn het de corporaties en de zorginstellingen die de beslissingen neemt. Het stadsdeel zelf kan daarbij alleen een belangrijke rol spelen als regisseur.

Meer aandacht voor wonen dan voor zorg

Het stadsdeel heeft zich via de projectgroep woonservicewijken vooral gericht op het realiseren van (aangepaste) woningen, terwijl de autonomie van het stadsdeel daarop gering is. Bij het opstellen van bestemmingsplannen, het verlenen van vergunningen en het versoepelen van het behoud- en herstelbeleid kan het stadsdeel de inspanningen vergroten om daarmee voorwaarden te scheppen om wonen met zorg te realiseren. Bij het verbeteren van de zorginfrastructuur heeft het stadsdeel initiatieven genomen, maar kan er zeker meer gedaan worden.

Instrumenten niet altijd benut; regierol weinig uitgewerkt

Op het gebied van wonen, waar het stadsdeel een autonome rol heeft, zijn er onvoldoende inspanningen gepleegd en weinig of geen resultaten behaald. Daarbij gaat het om instrumenten waarmee voorwaarden kunnen worden geschapen om woningen

met zorg te realiseren. Voor de toegankelijkheid van de openbare ruimte, waar het stadsdeel ook autonoom is, heeft het stadsdeel wel aandacht in het beleid en worden er ook inspanningen gepleegd en resultaten behaald.

Bij de instrumenten waar het stadsdeel een regierol heeft, is deze niet altijd goed uitgewerkt. Er zijn daardoor activiteiten uitgevoerd zoals afspraken maken met corporaties, het ondersteunen van woongroepen, het zorgen voor betaalbare woningen en een rechtvaardige verdeling van woningen, die niet altijd tot concrete resultaten hebben geleid. Ook het welzijnswerk kan nog beter benut worden.

Expliciete keuzes wenselijk

Het is van belang realistisch te zijn over de mogelijkheden op het gebied van wonen met zorg in stadsdeel Centrum. Die mogelijkheden zijn beperkt. Er is weinig ruimte voor nieuwbouw en verbouw. Bovendien beschikt het stadsdeel zelf over een beperkt aantal instrumenten om dergelijke woningen te realiseren. De corporaties lijken de laatste jaren liever te investeren in wonen met zorg in stadsdelen waar gemakkelijker nieuwbouw gerealiseerd kan worden dan in Centrum.

Aan de andere kant blijft de behoefte aan zorg bij ouderen en mensen met een beperking bestaan. Ouderen zijn weinig verhuisgeneigd en als er geen of weinig nieuwe woonmogelijkheden in stadsdeel Centrum komen, zullen zij aangewezen zijn op de zorgarrangementen in het stadsdeel. Als die van goede kwaliteit zijn en er een sluitend net van zorgaanbieders is, kan een deel van hen het thuis redden. Maar voor de groep die daartoe niet in staat is, moeten er dan wel opvangmogelijkheden komen.

Er is bij de bewoners van stadsdeel Centrum een behoefte aan wonen met zorg en het is lastig voor het stadsdeel om daarvoor te zorgen. Dit dilemma betekent dat niet alles kan, maar misschien ook dat niet alles hoeft. Het stadsdeel moet duidelijk maken wat wel kan en die instrumenten op een goede manier inzetten. Het stadsdeel maakt de beperkingen in het beleid nu onvoldoende duidelijk en geeft onvoldoende aan wat het stadsdeel wel wil en kan bereiken.

Aanbevelingen

Op grond hiervan doet de rekenkamer 4 aanbevelingen aan het stadsdeel.

1. Maak duidelijk wat het stadsdeel wil nastreven op het gebied van wonen met zorg.
2. Voer een discussie over het belang van de verschillende uitgangspunten in het licht van het realiseren van wonen met zorg.
3. Maak de rol van het stadsdeel duidelijk bij de in te zetten instrumenten.
4. Zet enkele instrumenten beter in.

Leeswijzer

Voor u ligt het bestuurlijk rapport van de Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam (de rekenkamer) van het onderzoek naar wonen met zorg in stadsdeel Centrum. De rekenkamer voerde haar onderzoek uit aan de hand van de volgende centrale onderzoeksvraag.

Welke instrumenten kan stadsdeel Centrum inzetten om woningen met zorg in het stadsdeel te realiseren en benut het stadsdeel deze mogelijkheden in voldoende mate?

Het volledige rapport van de rekenkamer bestaat uit twee delen: het bestuurlijk rapport en het onderzoeksrapport met bijlagen. In het bestuurlijk rapport geeft de rekenkamer de belangrijkste bevindingen en haar conclusies en aanbevelingen weer. Het onderzoeksrapport bevat in detail de bevindingen en beantwoording van de onderzoeksvragen.

In het bestuurlijk rapport worden, na een inleiding waarin het onderzoek en onderwerp wordt geïntroduceerd, in hoofdstuk 2 de belangrijkste bevindingen samengevat. In het derde hoofdstuk geven we onze analyse op wonen met zorg in Centrum. Deze analyse mondt uit in aanbevelingen om de bestaande situatie te verbeteren.

Inhoudsopgave

Leeswijzer	5
1 Inleiding	9
1.1 Onderzoeksvragen	9
1.2 Probleemanalyse	9
1.3 Aanleiding	10
1.4 Aanpak	11
2 Bevindingen	13
2.1 Stadsdeel heeft beperkt aantal instrumenten tot haar beschikking	13
2.2 Beleid stadsdeel bij wonen met zorg schiet tekort	14
2.3 Stadsdeel pleegt inspanningen om wonen met zorg mogelijk te maken	15
2.4 Wibo's tot stand gebracht en tekort aan rolstoelwoningen blijft	15
2.5 Inspanningen groter dan behaalde resultaten	15
2.6 Benutting instrumenten kan beter	16
3 Analyse en conclusies	19
4 Bestuurlijke reactie en nawoord rekenkamer	23
4.1 Bestuurlijke reactie	23
4.2 Nawoord rekenkamer	25

1 Inleiding

1.1 Onderzoeksvragen

Doel

Met dit onderzoek geeft de rekenkamer de stadsdeelraad inzicht in de mogelijkheden die stadsdeel Centrum heeft bij het realiseren van woningen met zorg. We beoordelen daarbij of het stadsdeel deze mogelijkheden in voldoende mate benut.

Tegelijkertijd biedt dit onderzoek ook andere stadsdeelraden inzicht in de mogelijkheden die het stadsdeel heeft bij het realiseren van woningen met zorg. Daarmee is de reikwijdte van dit onderzoek breder dan uitsluitend stadsdeel Centrum.

De rekenkamer voerde haar onderzoek uit aan de hand van de volgende centrale onderzoeksvraag.

Welke instrumenten kan stadsdeel Centrum inzetten om woningen met zorg in het stadsdeel te realiseren en benut het stadsdeel deze mogelijkheden in voldoende mate?

Uit de centrale vraagstelling zijn de volgende onderzoeksvragen afgeleid:

1. Welke instrumenten kan het stadsdeel inzetten om wonen met zorg te realiseren?
2. In hoeverre sluiten het beleid en de geformuleerde doelen voor het realiseren van woningen met zorg in stadsdeel Centrum aan bij de beschikbare instrumenten?
3. In hoeverre staan de behaalde resultaten in verhouding tot de feitelijke inspanningen die stadsdeel Centrum heeft verricht om woningen met zorg te realiseren?
 - a. Welke feitelijke inspanningen zijn gedaan om woningen met zorg te realiseren?
 - b. Wat is er de afgelopen vier jaar gerealiseerd aan woningen met zorg?
 - c. In hoeverre heeft het stadsdeel alle instrumenten daarbij benut?

1.2 Probleemanalyse

Aantal ouderen

In stadsdeel Centrum zijn in 2011 8.532 bewoners ouder dan 65 jaar, dit is 10% van de totale bevolking. Dit percentage zal de komende jaren gaan stijgen naar 18% in 2030, waardoor er in 14.954 ouderen in het stadsdeel wonen. Buurten waar met name veel ouderen wonen zijn: Jordaan, Weesperbuurt/Plantage en de Oostelijke eilanden/Kadijken. Het minste ouderen wonen er op de Burgwallen.

Prognose zorgwoningen

De stedelijke stuurgroep Wonen, Zorg en Dienstverlening heeft in 2009 een model ontwikkeld dat inzicht geeft in de behoefte aan wonen en zorg in Amsterdam in 2015 en 2030. Uit deze analyse blijkt dat in stadsdeel Centrum voor 2015 met name behoefte is aan een toename (ten opzichte van 2009) van rolstoelgeschikte woningen en nultrede/eentrapswoningen. Voor 2030 ligt er ook een behoefte aan geclusterd onzelfstandig en geclusterd zelfstandig woningen, ook wel bekend onder de naam wibo-woningen of woningen met aanvullende voorzieningen.

De mogelijkheden om nieuwe zorgwoningen te realiseren is beperkt in stadsdeel Centrum. Er is vrijwel geen ruimte voor nieuwbouw en de bestaande woningvoorraad is vaak slecht geschikt te maken, vanwege de monumentale status of de oppervlakte van de bestaande woningen.

Behoeftes senioren

Ouderen willen over het algemeen niet verhuizen en als ze dan al moeten verhuizen, dan willen zij het liefste in hun eigen buurt blijven wonen. Uit het onderzoek *Wonen in Amsterdam* blijkt dat ongeveer een derde van de oudere bewoners moeite heeft met traplopen. Ruim de helft (54%) vindt echter de woning geschikt om in oud te worden en 22% vindt dat na een aan te brengen aanpassingen van de woning. Dat betekent dat 24% de woning niet geschikt vindt om oud te worden.

Aanbod corporaties

In stadsdeel Centrum woont gemiddeld 31% van de ouderen in een corporatiewoning. In Amsterdam is dit gemiddeld 63%. De verschillen per buurt zijn groot in stadsdeel Centrum. Zo woont op de Oostelijke eilanden/Kadijken zo'n 82% in een corporatiewoning, op de Burgwallen/Grachtengordel is dit aandeel minder dan 10%. Het aanbod aan corporatiewoningen is in stadsdeel Centrum, met 564 woningen per jaar, in verhouding tot het aantal huishoudens met een laag inkomen vergelijkbaar met het gemiddelde van Amsterdam. Door de spreiding van het corporatiebezit is er nauwelijks aanbod voor ouderen met een lager inkomen aan de burgwallen en de grachtengordel. In stadsdeel Centrum worden 172 woningen met voorrang (voor ouderen of bewoners met een beperking) aangeboden. Van deze woningen wordt 69% ook daadwerkelijk gehuurd door de doelgroep. Dit is hoger dan het Amsterdamse gemiddelde van 54%. Het aanbod van woningen op de begane grond is lager dan het gemiddelde in Amsterdam.

1.3 Aanleiding

Als aanleiding voor dit onderzoek geldt dat uit bovenstaande beknopte probleem-analyse blijkt dat er vanuit maatschappelijk oogpunt voldoende aanleiding is om naar dit onderwerp te kijken. Daarnaast zijn er veranderingen in de geldende wet- en regelgeving te verwachten. Dit roept de vraag op welke instrumenten voor het stadsdeel beschikbaar zijn en blijven om wonen met zorg te realiseren. Tenslotte heeft de huisvesting van ouderen en mensen met een beperking brede belangstelling in de raad van stadsdeel Centrum.

1.4 Aanpak

Beschikbare instrumenten

De rekenkamer heeft eerst een overzicht opgesteld van instrumenten die het stadsdeel kan inzetten om wonen met zorg te realiseren. Dit overzicht dient als toetsingskader voor het gevoerde beleid van het stadsdeel en de rol van het stadsdeel bij de te behaalde resultaten.

Beschrijven en beoordelen beleid woningen met zorg

Het beleid hebben we beoordeeld door de verschillende beleidsdocumenten van het stadsdeel te bekijken. We keken of het stadsdeel in het beleid aandacht heeft voor de in te zetten instrumenten en of het stadsdeel daarbij de rol die zij wil vervullen weer geeft. De rekenkamer wilde hier vaststellen of de doelen, die het stadsdeel heeft gesteld realistisch zijn, en of het stadsdeel voldoende oog heeft voor de instrumenten die kunnen worden ingezet.

Gepleegde inspanningen en behaalde resultaten van het stadsdeel

Om te bepalen in hoeverre de behaalde resultaten in verhouding staan tot de feitelijke inspanningen geven stelde de rekenkamer een overzicht op van de inspanningen die de verschillende partijen hebben gedaan. We brengen deze inspanningen in verband met de beschikbare instrumenten. Daarnaast inventariseren we de resultaten die behaald zijn op het gebied van wonen met zorg. Om te bepalen of het stadsdeel de instrumenten in voldoende mate benut plaatsens we de activiteiten van het stadsdeel in een breder perspectief. Hiervoor voerden we gesprekken met corporaties en zorginstellingen en bestudeerden wij de verslagen van de gevoerde overleggen tussen het stadsdeel en de andere partijen. Aan de hand daarvan geven wij een oordeel over de vraag of het stadsdeel de mogelijkheden in voldoende mate benut.

2 Bevindingen

Dit hoofdstuk bevat een bestuurlijke samenvatting van de onderzoeksresultaten en gaat in op de belangrijkste conclusies. Het onderzoeksrapport bevat de gedetailleerde onderzoeksresultaten.

2.1 Stadsdeel heeft beperkt aantal instrumenten tot haar beschikking

Het stadsdeel heeft op het gebied van wonen, zorg en welzijn en openbare ruimte verschillende instrumenten tot haar beschikking om wonen met zorg te realiseren. Bij de meeste van deze instrumenten is het stadsdeel niet de partij die de beslissingen neemt. Veelal ligt dit bij andere partijen. Dit maakt dat het stadsdeel afhankelijk is van anderen en dat een belangrijke rol voor het stadsdeel is weggelegd als regisseur om de resultaten te behalen. In onderstaande tabel zijn de instrumenten opgesomd. Daarbij is aangegeven welke partijen daarbij betrokken zijn en of het stadsdeel daarbij zelf beslissingen kan nemen, dat wil zeggen autonoom (A) is, of dat het stadsdeel meer de regie voert (R) en dat samen met anderen naar het behalen van resultaten moet worden gestreefd.

Tabel 2.1 - In te zetten instrumenten, betrokken partijen en de rol van het stadsdeel

	Stadsdeel	Gemeente	Corporatie	Zorg- instelling	Welzijns- instelling	Rol stadsdeel
Wonen						
Opstellen Bestemmingsplannen	+					A
Verlenen vergunningen en leges	+	+				A
Herbestemmen leegstaande panden	+	+	+			R
Versoepelen behoud- en herstelbeleid	+	+				A/R
Afspraken corporaties	+	+	+			R
Aanpassen woningen	+	+	+		+	A/R
Ondersteunen woongroepen	+	+	+			A
Zorgen voor betaalbare woningen		+				R
Rechtvaardig verdelen woningen	+	+	+			R
Zorg en Welzijn						
Realiseren van zorginfrastructuur	+	+		+		R
Zorgen voor welzijnsvoorzieningen	+	+				R/A
Uitvoeren Wet maatschappelijke ondersteuning	+	+			+	A
Afstemmen aanbod Huis van de buurt en zorginstellingen	+			+	+	R
Verbeteren van parkeervoorzieningen voor hulpverlening	+	+				A

	Stadsdeel	Gemeente	Corporatie	Zorg- instelling	Welzijns- instelling	Rol stadsdeel
Openbare ruimte						
Toegankelijk inrichten en beheren openbare ruimte	+					A
Handhaven openbare ruimte	+					A
A: het stadsdeel heeft een autonome rol						
R: het stadsdeel heeft een regie rol						

Het stadsdeel kan een aantal instrumenten zelfstandig inzetten om woningen met zorg te realiseren. Op het gebied van wonen zijn dat het vaststellen van bestemmingsplannen, het verlenen van vergunningen, het uitvoeren van kleine woningaanpassingen en het ondersteunen van woongroepen. Bij zorg en welzijn gaat het om het realiseren van welzijnsvoorzieningen en de uitvoering van een deel van de Wmo, naast het realiseren van specifieke parkeervoorzieningen. Voor de openbare ruimte is het stadsdeel grotendeels autonoom voor het nemen van beslissingen en het behalen van resultaten. Bij de overige instrumenten is de rol van het stadsdeel meer beperkt. Het stadsdeel is daarbij afhankelijk van anderen om resultaten te behalen.

2.2 Beleid stadsdeel bij wonen met zorg schiet tekort

Het beleid van het stadsdeel op het gebied van wonen en zorg is niet in één document beschreven. Er staan doelstellingen in het programmakkoord en de programmabegroting. Daarnaast is een evaluatie uitgevoerd naar de woonservicewijken. Voor zorg en welzijn zijn in de nota *Opnieuw kiezen III* enkele uitgangspunten geformuleerd.

Uit de analyse van het beleid blijkt dat het stadsdeel aandacht heeft voor de meeste instrumenten die voor het realiseren van wonen met zorg beschikbaar zijn. Uitzondering hierop vormen het opstellen van bestemmingsplannen, het verlenen van vergunningen en leges, het versoepelen van het behoud- en herstelbeleid en het verbeteren van de parkeervoorzieningen voor hulpverlening. Dit zijn tevens instrumenten waarbij het stadsdeel een autonome rol vervult als het gaat om het nemen van besluiten. Het stadsdeel voert op deze instrumenten wel beleid, maar dit is niet specifiek vorm gegeven voor het realiseren van wonen met zorg.

Voor de instrumenten waar het stadsdeel een regierol vervult, heeft het stadsdeel wel aandacht voor in het beleid. Het stadsdeel beperkt zich hierbij tot het aangeven van algemene doelen of gehanteerde uitgangspunten. Het heeft geen aandacht voor de wijze waarop het stadsdeel zijn eigen rol invult en wat de rollen zijn van de andere betrokken partijen.

De rekenkamer constateert dat het stadsdeel een duidelijke visie ontbeert op het realiseren van wonen met zorg uitgaande van de beperkte mogelijkheden die stadsdeel Centrum heeft en de rol die het stadsdeel kan vervullen.

2.3 Stadsdeel pleegt inspanningen om wonen met zorg mogelijk te maken

Het stadsdeel heeft met name vanuit de projectgroep woonservicewijken op verschillende manieren geprobeerd wonen met zorg in het stadsdeel te realiseren. Het stadsdeel heeft hierdoor verschillende partijen bij elkaar gebracht die een rol spelen bij wonen met zorg. Het heeft daarbij relevante onderwerpen op de agenda gezet die grotendeels aansluiten bij de instrumenten die het stadsdeel kan inzetten om wonen met zorg te realiseren. Het stadsdeel heeft hiermee regie gevoerd om wonen met zorg in specifieke gebieden in het stadsdeel te realiseren.

De inspanningen van het stadsdeel zijn met name groot op het gebied van wonen, terwijl de autonomie van het stadsdeel daarop gering is. Bij het opstellen van bestemmingsplannen, het verlenen van vergunningen en het versoepelen van het behoud- en herstelbeleid kan het stadsdeel de inspanningen vergroten om daarmee voorwaarden te scheppen om wonen met zorg te realiseren. Op het gebied van zorg en welzijn heeft het stadsdeel initiatieven genomen, maar die kunnen nog wel verbeteren. Realisatie van de zorginfrastructuur vraagt om blijvende aandacht. Bij het realiseren van een toegankelijke openbare ruimte heeft het stadsdeel twee van de drie geplande looproutes gerealiseerd. Het stadsdeel kan hierbij meer prioriteit geven aan het handhaven van obstakelvrije looproutes.

2.4 Wibo's tot stand gebracht en tekort aan rolstoelwoningen blijft

Het aantal wibo-woningen (of woningen met aanvullende voorzieningen) zijn van 2006 tot en met 2012 toegenomen van 174 naar 367. Het aantal rolstoelwoningen is in diezelfde periode toegenomen met 12. Over de andere categorieën zorgwoningen zijn geen of onvoldoende gegevens bekend. Als we deze aantallen naast de prognose leggen, dan blijkt dat het aantal wibo-woningen voldoende is voor 2015 en 2030. Het aantal rolstoelwoningen echter niet. Volgens de prognose ligt hier een behoefte voor 150 rolstoelwoningen in 2015 en 2030. Dat betekent dat er nu een tekort is van 78. Het stadsdeel heeft hier aandacht voor. In het concept jaarplan woonservicewijken is opgenomen om onderzoek te doen naar de mogelijkheden om het aantal rolstoelwoningen in stadsdeel Centrum uit te breiden.

2.5 Inspanningen groter dan behaalde resultaten

Als we de resultaten per instrumenten bekijken dan zien we dat niet bij alle instrumenten resultaten zijn behaald. Het stadsdeel zet zich hier wel voor in. Het stadsdeel heeft de regierol opgepakt door relevante onderwerpen te agenderen bij de projectgroep woonservicewijken of door gesprekken te voeren met de corporaties. In de projectgroep wordt veel nuttige informatie uitgewisseld, maar het leidt niet tot concrete resultaten. Zo zijn er geen concrete afspraken tot stand gekomen tussen corporaties en stadsdeel, heeft de afstemming tussen zorg- en welzijnsinstellingen nog geen concrete vormen aangenomen, is de zorginfrastructuur nog niet in kaart gebracht en zijn er wel looproutes gerealiseerd, maar is de aandacht voor handhaving beperkt.

Bij de instrumenten opstellen bestemmingsplannen, verlenen vergunningen en leges en het versoepelen van het behoud- en herstelbeleid heeft het stadsdeel een autonome rol om resultaten te behalen. De resultaten die hierbij behaald kunnen worden, zijn voorwaardenscheppend voor het realiseren van zorgwoningen. Zo kan het stadsdeel er in bestemmingsplannen voor kiezen om panden met een kantoorbestemming ook een woonbestemming te geven of kan het stadsdeel in het behoud en herstelbeleid een ruimere mogelijkheid bieden om bestaande panden te slopen en opnieuw op te bouwen. Het stadsdeel heeft deze instrumenten niet gericht ingezet om wonen met zorg te stimuleren. Het stadsdeel heeft op het gebied van woningaanpassingen wel resultaten behaald. Het stadsdeel voert gemiddeld 1.064 woningaanpassingen per jaar uit. Door de centrale stad worden ongeveer 175 woningaanpassingen per jaar gedaan in stadsdeel Centrum.

2.6 Benutting instrumenten kan beter

Om te bepalen of het stadsdeel de instrumenten in voldoende mate benut geven we in onderstaande tabel een samenvatting van de bevindingen uit het onderzoeksrapport.

Tabel 2.2 - Samenvatting oordelen rekenkamer over de inzet van de instrumenten door het stadsdeel

Instrument	Beleid		Inspanning	Resultaat
	A	R		
Wonen				
Opstellen bestemmingsplannen	●		●	●
Verlenen vergunningen en leges	●		●	●
Herbestemmen leegstaande panden	●	●	●	●
Versoepelen behoud- en herstelbeleid	●		●	●
Afspraken corporaties	●	●	●	●
Aanpassen woningen	●	●	●	●
Ondersteunen woongroepen	●	●	●	●
Zorgen voor betaalbare woningen	●	●	●	●
Rechtvaardig verdelen woningen	●	●	●	●
Zorg en Welzijn				
Realiseren van zorginfrastructuur	●	●	●	●
Zorgen voor welzijnsvoorzieningen	●	●	●	●
Uitvoeren Wet maatschappelijke ondersteuning	●	●	●	●
Afstemmen aanbod Huis van de Buurt en zorginstellingen	●	●	●	●
Verbeteren parkeervoorzieningen voor hulpverlening	●		●	●
Openbare ruimte				
Toegankelijk inrichten en beheren openbare ruimte	●		●	●
Handhaven openbare ruimte	●		●	●

In de vorige paragraaf constateerden we al dat de inspanningen van het stadsdeel niet altijd leiden tot concrete resultaten. Dit zien we terug in bovenstaande samenvattende tabel.

Bij de instrumenten waar het stadsdeel een autonome rol heeft, zoals het opstellen van bestemmingsplannen, het verlenen van vergunningen en leges, het versoepelen van het behoud- en herstelbeleid en het verbeteren van parkeervoorzieningen voor hulpverleners, heeft het stadsdeel onvoldoende aandacht in het beleid, geen inspanningen gepleegd en weinig of geen resultaten behaald. Het stadsdeel benut deze instrumenten dan ook onvoldoende om voorwaarden te scheppen voor het realiseren van wonen met zorg. Voor het verbeteren van de toegankelijkheid van de openbare ruimte, waar het stadsdeel autonoom is, heeft het stadsdeel wel aandacht in het beleid, worden inspanningen gepleegd en resultaten behaald. De resultaten kunnen verbeteren door de derde looproute te realiseren en meer aandacht te hebben voor de handhaving van de looproutes.

Voor instrumenten waar het stadsdeel een regierol vervult is aandacht in het beleid. Dit beperkt zich echter wel tot algemene doelen en uitgangspunten. Het stadsdeel heeft ook inspanningen gepleegd, maar er zijn niet altijd resultaten behaald. Dit geldt voor ingezette instrumenten zoals het maken van afspraken met corporaties, het ondersteunen van woongroepen, het zorgen voor betaalbare woningen en een rechtvaardige verdeling van woningen. Bij andere instrumenten zijn in het stadsdeel meer resultaten behaald, zoals het realiseren van woningaanpassingen of het zorgen voor welzijnsvoorzieningen. Bij het verbeteren van de zorginfrastructuur heeft het stadsdeel initiatieven genomen, maar moet er zeker meer gedaan worden.

We kunnen constateren dat de inspanningen van het stadsdeel niet altijd leiden tot duidelijke resultaten. We constateren ook dat het stadsdeel beperkt aandacht heeft voor de in te zetten instrumenten in het beleid. Voor de instrumenten waar het stadsdeel een autonome rol vervult is te weinig aandacht voor op welke manier deze instrumenten worden ingezet om wonen met zorg te realiseren. Voor de instrumenten waarbij het stadsdeel een regierol heeft, is beleidsmatig onvoldoende aandacht voor de invulling van de regierol. Voor een effectieve inzet van de instrumenten is een duidelijke visie van belang, aangevuld met een zorgvuldige analyse van het krachtenveld alsmede het bepalen van de rol van het stadsdeel daarin. In het verleden heeft het stadsdeel hiertoe wel aanzetten gedaan. Maar van een dergelijke analyse is bij stadsdeel Centrum weinig sprake meer. Dit draagt ertoe bij dat het stadsdeel op dit gebied de instrumenten onvoldoende benut.

3 Analyse en conclusies

Stadsdeel Centrum kan verschillende instrumenten inzetten om wonen met zorg te realiseren. In het beleid voor wonen met zorg heeft het stadsdeel ook aandacht voor verschillende instrumenten, die het kan benutten. Het stadsdeel pleegt ook de nodige inspanningen op die instrumenten. Toch blijven de resultaten achter.

De rol van het stadsdeel bij de inzet van de instrumenten wisselt. Bij enkele instrumenten is het stadsdeel autonoom in het nemen van beslissingen. Dit betreft met name de instrumenten die voorwaardenscheppend van aard zijn, zoals het vaststellen van bestemmingsplannen. Bij de meeste instrumenten heeft het stadsdeel geen doorzettingsmacht, zoals bij het realiseren van woningen, en is het veelal afhankelijk van anderen om resultaten te behalen. In deze gevallen vervult het stadsdeel hoogstens een regierol. Voor een effectieve invulling van deze rol is het van belang een duidelijke visie te hebben met een zorgvuldige analyse van het krachtenveld alsmede het bepalen van de rol van het stadsdeel daarin. In het verleden heeft het stadsdeel hiertoe wel aanzetten gedaan. Maar van een dergelijke analyse is bij stadsdeel Centrum weinig sprake meer. Zo benut het stadsdeel de instrumenten onvoldoende.

Ook bij de instrumenten waarbij het stadsdeel wel een autonome rol vervult kunnen enige kritische kanttekeningen worden gezet. Het stadsdeel kan meer aandacht geven aan de wijze waarop het stadsdeel deze instrumenten kan inzetten om wonen met zorg te realiseren.

Maak de beleidskeuze voor wonen met zorg expliciet

Het is van belang realistisch te zijn over de mogelijkheden op het gebied van wonen met zorg in stadsdeel Centrum. De mogelijkheden voor het realiseren van nieuwe (zorg)woningen door nieuwbouw zijn beperkt. Er zijn geen grote bouwlocaties en de mogelijkheden liggen enkel bij sloop/nieuwbouw of herbestemming van leegstaande panden. Bovendien beschikt het stadsdeel over een beperkt aantal instrumenten om in te zetten om dergelijke woningen te realiseren. De corporaties lijken de laatste jaren de inspanningen minder te richten op stadsdeel Centrum. Ze investeren liever in wonen met zorg in stadsdelen waar gemakkelijker nieuwbouw gerealiseerd kan worden.

Aan de andere kant blijft de behoefte aan zorg bij ouderen en mensen met een beperking bestaan. Ouderen zijn weinig verhuisgeneigd en als er geen of weinig nieuwe woonmogelijkheden in stadsdeel Centrum komen, zullen zij aangewezen zijn op de zorgarrangementen in het stadsdeel. Als die van goede kwaliteit zijn en er een sluitend net van zorgaanbieders is, kan een deel van hen het thuis redden. Maar voor de groep die daartoe niet in staat is, moeten er dan wel opvangmogelijkheden komen.

Dit zijn de kaders waarbinnen stadsdeel Centrum moet zorgen voor wonen met zorg voor haar bewoners. Dit betekent dat niet alles kan, maar misschien ook dat niet alles hoeft, mits het stadsdeel duidelijk maakt wat wel kan en deze instrumenten op een goede manier inzet. Het stadsdeel maakt deze beperkingen in het beleid nu onvol-

doende duidelijk en geeft daarbij onvoldoende aan wat het stadsdeel wel wil bereiken.

De beperkte mogelijkheden in stadsdeel Centrum zijn de aanleiding geweest voor de verschuiving in de doelen van het stadsdeel bij het realiseren van wonen met zorg. In de woonvisie van 2008 was nog sprake van een concreet aantal te realiseren nieuwe woningen met zorg, het tot stand brengen van woonservicewijken en het streven om zoveel mogelijk reguliere woningen geschikt te maken voor bewoning voor ouderen of mensen met een beperking. Het stadsdeel wil in 2012 nog steeds woningen met zorg realiseren, maar noemt hierbij geen aantallen meer. Het stadsdeel stelt als uitgangspunt dat er sprake is van realistische verwachtingen en dat mogelijkheden moeten worden benut als ze zich voordoen. Het stadsdeel maakt vervolgens niet expliciet wanneer er sprake is van een realistische verwachting. Ook wordt niet duidelijk aan welke mogelijkheden het stadsdeel denkt en op welke manier het stadsdeel deze mogelijkheden wil benutten.

Aanbeveling 1: Maak duidelijk wat het stadsdeel wil nastreven op het gebied van wonen met zorg.

In de huidige bewoordingen zegt het stadsdeel uit te gaan van realistische verwachtingen en dat mogelijkheden benut moeten worden wanneer deze zich voordoen. Het risico van dergelijke bewoordingen is dat er sprake is van het ongemerkt wegsijpelen van beleid. We bedoelen hiermee dat er - zonder een discussie in de stadsdeelraad en zonder een helder besluit - geen aandacht meer is voor het realiseren van wonen met zorg. De rekenkamer beveelt daarom aan om een gerichte discussie te voeren over de doelen bij het realiseren van wonen met zorg.

Het stadsdeel moet, gegeven de beperkte mogelijkheden, bepalen welke visie het heeft bij het realiseren van wonen met zorg. Het stadsdeel moet daarbij ook aandacht hebben voor de rol die het bij het realiseren daarvan kan vervullen. Vervolgens kan het stadsdeel duidelijk maken welke instrumenten het stadsdeel wel wil en kan inzetten om wonen met zorg zo optimaal mogelijk te realiseren. En vooral ook welke inzet het stadsdeel niet pleegt. Op deze manier is voor alle partijen duidelijk wat het stadsdeel wel kan doen en waar het stadsdeel geen mogelijkheden ziet om resultaten te behalen.

Het stadsdeel beslist zelf of het wil blijven inzetten op het realiseren van wonen met zorg. Dit is niet een keuze die de rekenkamer maakt. Als het stadsdeel ervoor kiest om doelen te stellen die gericht zijn op wonen met zorg dan zijn onderstaande aanbevelingen nog relevant om bij de uitvoering rekening te houden.

Maak heldere keuzes

De mogelijkheden voor het realiseren van wonen met zorg worden niet alleen beperkt door de fysieke situatie in het stadsdeel, maar ook door enkele beleidsuitgangspunten die het stadsdeel heeft vastgelegd. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de uitgangspunten voor het behoud en herstelbeleid of om het uitgangspunt om een balans van

wonen en werken in de binnenstad te realiseren. Deze uitgangspunten zorgen er in sommige gevallen voor dat de beperkte mogelijkheden die er zijn om wonen met zorg te realiseren niet tot stand gebracht kunnen worden als gevolg van het eigen stadsdeelbeleid.

Aanbeveling 2: Voer een discussie over het belang van de verschillende uitgangspunten in het licht van het realiseren van wonen met zorg.

Voor een goede afweging van belangen is het noodzakelijk de verschillen te onderkennen. Zo kan het strikt hanteren van het behoud en herstelbeleid betekenen dat bestaande panden niet geschikt gemaakt kunnen worden voor woningen met zorg, omdat dit het beste door sloop-nieuwbouw gerealiseerd kan worden. Door een afweging kan besloten worden welke belangen het zwaarst wegen. Het maken van een heldere keuze hierover zorgt ervoor dat ook voor externe partijen duidelijk is wat zij kunnen verwachten van het stadsdeel. Zodat er geen sprake is van te hoge verwachtingen.

Vul de regierol in

Het stadsdeel besteedt in het beleid voor wonen en zorg wel aandacht aan de in te zetten instrumenten. Het stadsdeel heeft hierbij geen aandacht voor het probleem dat moet worden aangepakt, voor de verschillende partijen die betrokken zijn en voor de rol die het stadsdeel heeft bij het inzetten van het instrument. Volgens de rekenkamer kan de effectiviteit van het in te zetten instrument worden vergroot door hier beleidsmatig aandacht voor te hebben.

Het stadsdeel heeft bij de start van de aanpak van de woonservicebuurten in 2006 in de beleidsnota *Wonen met zorg en dienstverlening* wel aandacht besteed aan de regierol. Daarbij werd ingegaan op de taak van het stadsdeel die omschreven werd als het bij elkaar brengen van informatiestromen en het delen daarvan met samenwerkingspartners. Ook werd een intentieovereenkomst ondertekend waarin de gezamenlijke doelen waren verwoord. In het huidige beleid en in de *Evaluatie Woonservicewijken* gaat het stadsdeel niet meer expliciet op de zijn regierol in.

Aanbeveling 3: Maak de rol van het stadsdeel duidelijk bij de in te zetten instrumenten.

Het stadsdeel kan bij instrumenten waar het stadsdeel een autonome rol heeft aangeven op welke manier van deze instrumenten gebruik wordt gemaakt om wonen met zorg te stimuleren en te realiseren. Bij de regierol is het van belang dat het stadsdeel een duidelijke visie heeft over wat er gerealiseerd moet worden en dat er een krachtenveldanalyse wordt gemaakt waarin de rollen van de verschillende actoren aan bod komen. Op basis daarvan kan het stadsdeel bepalen hoe de regierol het beste kan worden vormgegeven om resultaten te behalen. Ook is het hierbij van belang dat er commitment is bij de betrokken partijen om de resultaten gezamenlijk te behalen. De rekenkamer beveelt aan om hier meer aandacht voor te hebben, zodat de inzet van het stadsdeel ook tot resultaat kan leiden.

Benut de beschikbare instrumenten

Uit de bevindingen van dit onderzoek bleek dat het stadsdeel niet alle instrumenten in voldoende mate benut. De instrumenten waarbij het stadsdeel een autonome rol heeft kunnen meer gebruikt worden als instrumenten om voorwaarden te scheppen voor het realiseren van wonen met zorg. Bij andere instrumenten kunnen de inspanningen van het stadsdeel vergroot worden.

Aanbeveling 4: Zet enkele instrumenten beter in

Om meer resultaten te behalen op het gebied van wonen met zorg kan het stadsdeel meer inzetten op het:

- verbeteren van de zorginfrastructuur;
- handhaven van een obstakelvrije openbare ruimte;
- ondersteunen van woongroepen;
- zorgen voor commitment bij de betrokken partijen om de opgenomen activiteiten uit de jaarplannen te behalen.

4 Bestuurlijke reactie en nawoord rekenkamer

De rekenkamer heeft het concept van het rapport *Wonen met zorg in stadsdeel Centrum* op 10 juli 2012 voor wederhoor aan het dagelijks bestuur van het stadsdeel voorgelegd. Van het dagelijks bestuur heeft de rekenkamer de volgende reactie ontvangen.

4.1 Bestuurlijke reactie

Wij ontvingen van u op 10 juli 2012 het concept onderzoeksrapport en het bestuurlijk rapport "Wonen met zorg in stadsdeel Centrum" voor een bestuurlijk wederhoor. De Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam heeft in de periode maart-juli 2012 onderzoek gedaan naar zorgwoningen in stadsdeel Centrum. In de afgelopen periode hebben wij u van veel relevante stukken voorzien. Mede op basis hiervan, het ambtelijk wederhoor en gesprekken met diverse vertegenwoordigers van zorginstellingen en corporaties bent u gekomen tot het bestuurlijk rapport en geeft u ons een aantal aanbevelingen ter verbetering van de uitvoering van het beleid met betrekking tot wonen met zorg in stadsdeel Centrum.

In grote lijnen herkennen wij de conclusies die u op basis van uw onderzoek trekt. U concludeert dat het stadsdeel regie gevoerd heeft vanuit de Projectgroep Woon-servicewijken. Het stadsdeel heeft partijen bij elkaar gebracht en relevante onderwerpen op de agenda gezet. Er zijn op onderdelen resultaten geboekt maar per saldo oordeelt u dat de inspanningen groter zijn dan de behaalde resultaten. Zo zijn er (nog) geen concrete afspraken gemaakt met de corporaties, kan de afstemming tussen welzijns- en zorgorganisaties verbeterd worden en dient er meer aandacht te zijn voor handhaving van de gerealiseerde looproutes. Deze bevindingen sluiten aan bij de conclusies die wij zelf ook getrokken hebben in de notitie "Evaluatie vier jaar woon-servicewijken" en de beantwoording van de moties inzake ouderenhuisvesting.

In vervolg op de vaststelling van de evaluatie van het gevoerde woonservicebeleid hebben wij nagedacht over de verdere vormgeving van het wonen met zorg in stadsdeel Centrum. De stadsdeelorganisatie ondergaat op dit moment een ingrijpende reorganisatie.

Eén van de kerndoelen bij deze reorganisatie is de voorwaarden te scheppen voor een integrale beleidsontwikkeling en uitvoering. Dit wordt onder meer vormgegeven door het gebiedsgericht werken te verankeren in de organisatie. Wij zijn voornemens om met het woonservicebeleid hier op aan te sluiten. Bij de evaluatie van het woonservicebeleid hebben we geconstateerd dat de schaal van afgebakende woonservicewijken niet voldoet. Immers voor het aanbod van zorg en welzijn mag het voor de burger niet uitmaken waar men woont in de binnenstad. Voor het realiseren van uitbreiding van het woningaanbod zijn geen grootschalige gebieden meer beschikbaar en zijn wij aangewezen op mogelijkheden in kleinschalige projecten die zich, waar ook, in het stadsdeel voordoen.

Voor de te onderscheiden gebieden in het stadsdeel zullen integrale gebiedsvisies opgesteld worden. Wij menen dat door het beleid met betrekking tot wonen met zorg expliciet op te nemen in deze gebiedsvisies gewaarborgd wordt dat dit beleid de aandacht krijgt die het naar onze mening moet krijgen en niet, zoals u als mogelijk risico benoemt, "de doelen en inspanningen voor wonen met zorg wegsijpelen". Dat wij als dagelijks bestuur geen ambitie zouden hebben met betrekking tot wonen met zorg is dan ook een conclusie die wij niet herkennen.

Welzijn en Zorg

Gelet op de beperkte mogelijkheden die er zijn met betrekking tot het realiseren van een uitbreiding van het aanbod geschikte woningen, hechten wij een groot belang aan het verbeteren van het welzijns- en zorgaanbod. In de nota "Opnieuw Kiezen" geven wij aan dat we binnen het sociaal domein een keuze maken voor een sturingsvisie die meer gebaseerd wordt op de principes van "governance". Stadsdeel en externe partijen zullen op een nieuwe manier gaan samenwerken. Naast sturingsmiddelen als subsidieverlening zal het stadsdeel meer de horizontale samenwerking zoeken met partijen in het veld. Bij de welzijns- en zorgpartijen herkennen wij de aandacht voor gebiedsgericht werken en voor het werken volgens de inzichten van "Welzijn nieuwe stijl". Door een verbinding te maken tussen de projectgroep Woonservicewijken en de WMO-Stuurgroep, waar grotendeels dezelfde partijen bij betrokken zijn, wordt een nieuwe start gemaakt. Hierbij kiezen wij voor een gebiedsgerichte benadering. Wonen met zorg is hier een belangrijk onderdeel van.

Het is ons voornemen om bij deze nieuwe start een door stadsdeel, zorg- en welzijns-partijen gedeelde visie als uitgangspunt voor handelen te nemen. Buurtfactsheets, signalen uit het veld en het gesprek met de burger zullen input zijn voor deze gedeelde visie. Wij menen dat op basis hiervan gerichtere maatregelen genomen kunnen worden en efficiënter ingezet kan worden op het behalen van resultaten, zoals het verbeteren van de zorginfrastructuur. Bij het opstellen van het visie-document zullen wij uw aanbevelingen ten aanzien van het maken van heldere keuzes en het invullen van de regierol betrekken.

Wonen

Zoals hiervoor al aangegeven en ook door u geconstateerd zijn er in het stadsdeel geen grootschalige locaties meer beschikbaar waar een grote slag gemaakt kan worden met de uitbreiding van geschikte woningen. U erkent dat in deze situatie het instrument bestemmingsplan geen waarde heeft. Ook het korten op legeskosten is geen realistische mogelijkheid. Het ontbreken van grootschalige locaties en de geringe bereidheid bij corporaties om in stadsdeel Centrum te investeren hebben onze keuze bepaald om niet langer concrete aantallen te realiseren woningen te benoemen maar aan te geven dat we het in stadsdeel Centrum vooral moeten hebben van kleinschalige mogelijkheden.

Omdat deze kansen niet altijd te voorzien zijn, vraagt dit vooral een alertheid binnen de stadsdeelorganisatie op de mogelijkheid rolstoelwoningen of gewone aangepaste, toegankelijke woningen te realiseren. Wij menen door het wonen met zorg als beleidsdoelstelling vast te leggen in de gebiedsvisies te garanderen dat hier blijvende aandacht voor zal zijn.

Openbare Ruimte

Met betrekking tot de openbare ruimte concludeert u dat wij hier met het realiseren van twee looproutes resultaten behaald hebben. Uitvoering van de derde looproute hebben wij aangehouden omdat het in de Jordaan vanwege andere werkzaamheden niet gewenst is op nog een locatie aan het werk te gaan. Bovendien vinden wij het wenselijk om eerst het resultaat van de looproute Westerdok - Haarlemmerdijk te evalueren. Terecht merkt u op dat het belangrijk is om het instrument van handhaving in te zetten om de route obstakelvrij te houden. Wij zijn voornemens om voor 2013 het handhaven op looproutes als prioriteit op te nemen.

4.2 Nawoord rekenkamer

De rekenkamer bedankt het dagelijks bestuur voor zijn reactie op de conclusies en aanbevelingen uit het rapport.

Uit de reactie maakt de rekenkamer op dat het dagelijks bestuur zich in grote lijnen kan vinden in de conclusies van de rekenkamer. Hoewel het dagelijks bestuur niet expliciet ingaat op de afzonderlijke aanbevelingen, menen we dat het bestuur die voor het grootste deel overneemt. Het bestuur verwijst naar de noodzaak van het maken van een nieuwe start op het gebied van welzijn en zorg, waarbij een door het stadsdeel, zorg- en welzijnspartijen gedeelde visie het uitgangspunt moet vormen. Dit moet worden neergelegd in een visiedocument. Het geeft hiervoor al een aantal uitgangspunten aan ('governance', gebiedsgerichte benadering). Hiermee maakt het dagelijks bestuur een aanvang met de uitvoering van aanbeveling 1. In het visiedocument zullen – zo geeft het bestuur aan – de aanbevelingen ten aanzien van het maken van heldere keuzes en het invullen van de regierol worden betrokken. Verder gaat het bestuur op enige punten in zijn reactie in op een verbeterde inzet van instrumenten, zoals in aanbeveling 4 is genoemd.

Het dagelijks bestuur zegt in zijn reactie uitdrukkelijk dat het wel ambities koestert inzake wonen met zorg. Het meent dat door in gebiedsvisies het onderwerp wonen met zorg op te nemen dit beleid de aandacht krijgt die het verdient. Volgens het bestuur wordt zo voorkomen dat de inspanningen voor het wonen met zorg wegsijpelen.

De rekenkamer heeft waardering voor de duidelijke stellingname van het dagelijks bestuur in deze. De rekenkamer maakt hierbij de kanttekening dat ze zich afvraagt hoe het wonen wordt betrokken bij het op te stellen visiedocument op het gebied van welzijn en zorg. Het bestuur wil in haar doelstelling geen concrete aantallen woningen meer noemen vanwege de beperkte mogelijkheden die het stadsdeel heeft.

Dat is wellicht realistisch, maar vaagheid op dit punt kan ook zorgen voor een gebrek aan 'alertheid' waar het bestuur zegt naar te streven. Als het bestuur op het punt van wonen en zorg nog ambities heeft - en het bestuur zegt dat ze die heeft - dan helpen concrete doelstellingen om de scherpheid in het beleid te houden. Natuurlijk is er altijd de kans dat doelstellingen niet gerealiseerd worden. Maar dat moet dan uitlegbaar zijn. Door geen concrete aantallen te noemen, lijkt het bestuur zich al bij voorbaat neer te leggen bij het feit dat het niet gaat lukken en dat kan toch niet de bedoeling zijn.

De rekenkamer zal met belangstelling volgen hoe de stadsdeelraad en het dagelijks bestuur uitvoering geven aan de aanbevelingen. De rekenkamer adviseert de stadsdeelraad nadere besluiten te nemen over de inhoud en het tijdspad van het op te stellen visiedocument.

Rekenkamer Stadsdelen Amsterdam

Frederiksplein 1
1017 XK Amsterdam

telefoon 020 552 2897
fax 020 552 2943
info@rekenkamer.amsterdam.nl
www.rekenkamer.amsterdam.nl